
Canoniek bezoek in Congo

*Pater Jacob gaf onlangs deze eigen geschreven voordracht aan de leden van de Geraardsbergse decanale conferentie (n.v.d.r.)
Dernièrement le père Jacob donnait pour les membres de la conférence décanale cette présentation, écrite par lui-même en néerlandais (note de la rédaction).*

Vooreerst wil ik u allen danken, daar u me de gelegenheid geeft mijn laatste reis naar Congo te vertellen.

Inderdaad, vanaf veertien januari tot en met veertien februari was ik in Congo met onze Generale Overste, voor een canoniek bezoek, aan een deel van de provincie der Paters Jozefieten in Afrika. In Congo werken de Jozefieten in het bisdom Kisantu, te Kimwenza, zeven kilometer verwijderd van de universiteit van Kinshasa, waar we ons vormingshuis hebben voor de jonge medebroeders, die daar hun filosofie en theologie volgen. We werken ook gedurende het weekend in het aartsbisdom Kinshasa in twee parochies.

In Kinshasa zelf, hebben wij een lagere en een middelbare school, het college Saint Etienne. Onze twee communauteiten van Kinshasa zijn tegelijkertijd vormingshuizen, met jonge medebroeders - studenten in de theologie, een medebroeder priesterstudent in de geneeskunde en twee postulanten, die zich voorbereiden tot de eerste stap naar het kloosterleven.

Buiten Kimwenza en Kinshasa, worden de Jozefieten gezien als de stichters van het bisdom Mweka in West-Kasaï, waar ze verantwoordelijk zijn over drie parochies met meerdere kerkelijke basismilieus, een kleuter-, een lagere school, vijf middelbare scholen en een naai en snit professioneel centrum voor meisjes.

De afstand van Kinshasa tot Mweka per baan bedraagt ongeveer duizend honderd kilometer, en van Kananga (hoofdstad van West-Kasaï) tot Mweka is dat twee honderd veertig kilometer langs de baan. Dit kan u al een gedachte geven van de reis zelf.

Nu wil ik eerst een woord zeggen over wat we noemen, een canoniek bezoek. Dit is een bezoek, minstens eenmaal om de drie jaar te ondernemen door de Generale Overste, begeleid met of zonder raadslid, of een afgevaardigde van de Generale Overste, aan een provincie van de Congregatie. Dit bezoek heeft tot doel de medebroeders te ontmoeten in hun communauteleven, en in hun geestelijke en apostolische activiteiten. Het is een gelegenheid, voor de autoriteiten van de Congregatie, zich rekenschap te geven van het geestelijke leven dat ze in onze verschillende communauteiten konden beleven, alsook het apostolaat door de medebroeders. Een canoniek bezoek, is ook een goede gelegenheid om in contact te komen met leken, zowel mannen als vrouwen, die met onze medebroeders samen, zich inzetten in de verschillende apostolaatactiviteiten van de Congregatie en van het bisdom.

In deze periode is het volstrekt niet gemakkelijk te reizen van Kinshasa naar het binnenland van Congo. De wegen, zowel te Kinshasa als elders, zijn in zeer slechte staat. Bij voorbeeld, om van ons vormingshuis in Kimwenza, naar Kinshasa te rijden moeten wij een omweg maken, langs een zandweg, juist breed genoeg voor één voertuig, wegens een diepe ravijn, die de hoofdbaan heeft verwoest.

Vanaf Kinshasa naar Kananga (West-Kasaï) kan men nog per vliegtuig reizen in goede condities. De vlucht doet dit op één uur en twintig minuten. Maar dan, van Kananga tot Mweka is de weg slecht, van aarde, en niet onderhouden. Wij hebben per auto een afstand van twee honderd veertig kilometers afgelegd in één dag en daarna, drie honderd negentig kilometers met hetzelfde voertuig in twee dagen. We moesten kilometers te voet afleggen, terwijl degenen die ons vergezelden, de weg herstelden. Tegenwoordig is de meest praktische manier om te reizen, te voet, per fiets of met de moto.

Ons eerste apostolaat is opvoeding en onderwijs van de jeugd. Onze eerste contacten zijn met leerlingen en hun verschillende verantwoordelijken. Wij begeleiden zo twee duizend zeven honderd leerlingen in Congo. De meeste scholen zijn staatscholen, maar er zijn scholen, die aan particulieren behoren, de privaat scholen. De Jozefieten hebben ook privaatscholen in Congo : het college Saint Etienne met hun lagere school in Kinshasa, een kleuterschool en een lagere school in Kasaï.

In de privaatscholen betalen de leerlingen meer dan in de officiële scholen, omdat de staat daar de leerkrachten niet bezoldigt. Deze scholen moeten de leerkrachten betalen, met het geld dat ze ontvangen van de schoolkosten der leerlingen. In de officiële scholen betalen onze leerlingen van drie tot elf euro voor één trimester, maar in onze privaatscholen zestig tot honderd euro per trimester. De Staat betaalt de leerkrachten tussen zestig en vijftenzestig euro per maand, maar de betaling is onregelmatig. Soms blijven ze drie tot vier maanden onbetaald.

In de privaatscholen bedraagt het salaris van honderd dertig tot twee honderd vijftig euro en die betaling is regelmatig. De Staat komt niet tussen in verdere onkosten: bouwen en onderhouden van klaslokalen, maken van lessenaars en ander meubilair, aankoop van handboeken. Elke school moet daar zelf voor zorgen.

In het algemeen, zijn onze scholen min of meer in goede conditie, de gebouwen zijn in duurzame materie, men vindt er banken en leerboeken. Deze scholen worden zeer gewaardeerd voor wat betreft de kwaliteit van het onderwijs. Onze medebroeders zijn soms verplicht kinderen te weigeren, en toch zijn sommige banken door drie leerlingen worden bezet.

Naast onze scholen, zijn er ook officiële scholen, beheerd door de katholieke kerk, die de essentiële materialen missen: geen banken, te kleine lokalen en dat nog in aardewerk, zonder schoolboeken, enzovoort.

Onze scholen aanvaarden zowel jongens als meisjes. Ze staan open voor gelovigen zowel als voor ongelovigen. Maar ze blijven katholieke scholen, die in hun educatief project zijn gericht naar het Evangelie en naar de sacramenten. Hoewel onze scholen min of meer goed zijn uitgerust, het meest noodzakelijke missen ze nog voor de vorming van de leerlingen: sportieve uitrusting zoals truien en broeken voor de voetbal, basketbal en volleybal, speelzalen, binnenspelen en computers. Men kan zich voorstellen welk een vreugde er ontstaat in onze scholen en in de dorpen, waar deze scholen zich bevinden, wanneer ze een gift ontvangen, zoals de voetballen die onze leerlingen van Engeland hebben gegeven, en die wij hebben uitgedeeld.

In Congo, gebeurt het dat mensen sterven wegens kleine ziekten, niet alleen door gemis aan financiële middelen, maar ook wegens de grote afstanden, af te leggen vooraleer ze een

hospitaal bereiken. Het is daarom dat we, voor het welzijn van de leerlingen en de bevolking, een gezondheids centrum hebben geopend, dat aan hen de gelegenheid geeft verzorgd te worden, aan een matige prijs. Dit centrum heeft de uitrusting nodig: instrumenten, medicamenten, onderdak en plaats tot baren, zelfs een operatie zaal.

In Congo en bijzonder in de Kasai wordt de armoede meer en meer algemeen en velen zijn ondervoed. Er mist, door de regering, de vorming van landbouw en gezondheids opvoeding voor de bevolking, vooral in de dorpen bij de oude mensen, die weinig steun vinden en dikwijls worden beschouwd als bezetenen. Het is bijna iedere dag, dat ze wachten op iemand, die hen toch ter hulp komt, namelijk de priesters.

En onze medebroeders trachten deze mensen in de mate van het mogelijke te helpen langs ondermeer met een klein project van veeteelt of dergelijke. Wij waren zeer tevreden over het werk van een medebroeder, pastoor van een parochie, die niet alleen predikt met woorden, maar ook met daden. Na zijn studies van agronoom, heeft hij zijn parochianen er toe aangemoedigd met zijn allen een moestuin aan te leggen, naast zijn huis.

Spijts de armoede, blijven het enthousiasme en de warmte van het onthaal, het beeld van de Congolese bevolking, ze zijn bereid zich veel te ontzeggen, om de bezoeker hartelijk te ontvangen. Zeker, onze mensen hebben ook talent. Yes, they can.

(Nu geven wij u de gelegenheid per beelden te zien wat ik u zojuist heb voorgesteld).

Pater Beya Jacob, c.j.
12-03-2009

